Kunstenaar

Ik begrijp 't niet!" Anneke's bevende stem klonk door het groote atelier. Een morgenzon schoot dartele stralen door het groene loover van den grooten boom, wiens kruin nog hooger kwam dan de atelier-ramen. Groote plekken groen en goud dreven op de muren, grillig verschuivend, al naar mate de wind de bladeren daar buiten bewoog. Een groote, spierwitte poes koesterde zich in een der vensterbanken. Alles was zoo lief en blij in het groote atelier, van de Oostindische kers voor de ramen, tot de kleine Japansche matjes op den grond. Als daar niet was geweest Anneke's bevende stem en haar droef gezichtje.

De schilder stond voor het raam, zijn voorhoofd tegen de zon-warme glasruit gedrukt en Anneke zag niets anders van hem dan een stukje wang en, als een lange, zwarte streep, zijn baard.

„Ik begrijp het niet!" zei ze nog eens.

AFSCHEIDSVOORSTELLING VAN MEVROUW CHRISTINE POOLMAN.

Tijdens een voorstelling van Herman Roelvink's „Lentewolken" in den Stadsschouwburg te Amsterdam op 12 Januari, heeft mevrouw Christine Poolman, de gevierde tooneelspeelster, afscheid genomen van haar kunstbroeders en van het publiek, dat in grooten getale was opgekomen om haar in haar laatste optreden te huldigen. Een spontane ovatie viel haar ten deel: bloemen, telegrammen, adressen, speeches, alles getuigde van een warme waardeering voor hetgeen zij het kunstlievend publiek tijdens haar tooneelloopbaan heeft te genieten gegeven, en van een diepen weemoed bij de gedachte, dat zij, nog jong van hart en met haar schitterend talent, het tooneel verlaten gaat en men in haar een kracht zal moeten missen, die slechts moeilijk te vervangen zal zijn! — Onze foto, die een fantasie weergeeft tijdens een der repetities van „Lentewolken", geeft v.l.n.r.: Mevr. Emma Morel — Sannetje; Jac. Reule — Phil; Mevr. Christ. Poolman — de Wed. de Wilde; Mevr. Rika Hopper — Do; Mevr. G. Lobo - Braakensiek — Padvinder Dolf; Mevr. L. van Korlaar - van Dam — Piet; Herman C. J. Roelvink — Schrijver en regisseur van „Lentewolken", Hein Harms — Marcus Nieuwenburg. *(foto Couvée).*

„Dat dacht ik wel!" Zijn stem was dof, als van iemand, die na lang streven om zich begrijpelijk te maken, den moed daartoe opgegeven heeft.

Anneke's blauwe oogen stonden groot en rond in het witte gezichtje, een kinderkopje nog bijna met een effen voorhoofd en teere blauwe adertjes aan de slapen. Haar vingers speelden zenuwachtig met elkaar of gleden over het zachte poezevel. Ze zat daar zoo klein en gebogen voor het hooge raam, een arm kindje, dat gebukt gaat onder een te grooten last, in haar onschuld hemelsbreed verschillend van de gewone schildersliefjes.

„Hield ik dan niet genoeg van je? of jij van mij? Had ik méér voor je moeten doen? — Ik geloof het toch niet? — Het eenige wat je mij verwijten kunt — en dat is toch ook eigenlijk mijn schuld niet — is dat ik niet veel geleerd heb! Maar dat had ik toch allemaal kunnen inhalen, niet? Vooral met jouw hulp! Ik moet de reden ergens anders zoeken, maar kan ze niet vinden. Het is geen andere vrouw, wel Hugie?"

„Nee, o nee!" antwoordde hij, zijn wit gezicht vol naar het hare keerend.

Haar angstige woorden zwierven rusteloos als vlinders door het atelier; ze vonden nergens een steunpunt, nergens een uitweg.

„Maar wáárom kan ik dan niet bij je blijven?"

Hugo zuchtte. „Ik had zoo gehoopt, dat jij dat zelf zoudt begrijpen!" zei hij, „wij beiden begrepen elkaar altijd zóó goed, dat ik dacht, dat je voelen *moest*, dat we scheiden moeten om alles zoo mooi en rein te houden als het tot nog toe tusschen ons was!"

„Neen, dat begrijp ik niet! Ik houd zóóveel van je, dat mijn liefde voor jou geen einde kán nemen! Moet alles dan veranderen, leelijk worden, als het nieuwe eraf is?"

„Ja!" antwoordde hij onverbiddelijk.

Zij staarde hem hulpeloos aan, om een verklaring van zijn gevoelens, zijn kunstenaars-denken, dat ze niet volgen kon en daarom niet begreep. Kon je dan maar een paar maanden liefhebben en was dan je levenslente voorbij? of bedoelde hij, dat je meermalen lief kon hebben, telkens opnieuw weer weggeven je ziel? Was het dan niet mooi met elkaar te leven en te strijden, samen te werken tot één doel, elkaar steunend?

Ze zag heel langzaam en duidelijk de mooie kleuren van haar toekomstschilderij vervloeien tot een droevig grijs, waarin weggevaagd waren háár beeld en het zijne tezamen. Ze kende hem genoeg om te weten, dat zijn besluit vast stond, maar toch streed ze nog.

AFSCHEIDSVOORSTELLING VAN MEVROUW CHRISTINE POOLMAN.

Mevrouw Christine Poolman áls de Wed. De Wilde en Hein Harms als Marcus Nieuwenburg in het 1e bedrijf van Herman Roelvink's „Lentewolken." *(foto Couvée.)*

„Heb je, vóór mij, een ander meisje óók zoo weg laten gaan?" vroeg ze.

„Waarom? Dat was niet noodig! Jij bent de eenige, die ik ooit wáárlijk heb lief gehad en dáárom juist, omdat ik zóóveel van je houd, wil ik niet, dat onze omgang gaat hellen naar het alledaagsche gedoe, naar dat banale huishoudelijke gepeuter, waarin ik je niet meer zou kunnen beschouwen als mijn ideaal!"

„Maar dan houd je van iets onwezenlijks, iets, dat ik niet ben en nooit ben geweest!"

„O nee!" zei hij, met stralende oogen haar lief figuurtje streelend.

„Ik wilde wel, dat ik je nooit gekend had!" zei Anneke, haar oogen sluitend en het blonde hoofdje tegen den stoel leggend.

Hij kwam naast haar zitten en nam een harer kleine handen. Hij werd opnieuw bezield door het verlangen haar te doen begrijpen, wat hij voelde en wáárom hij met haar breken wilde. Hij praatte zichzelf warm voor wat hij de ideale liefde noemde; niet bij elkaar blijven, maar scheiden op het mooiste moment, zoodat je altijd en altijd de herinnering behield. Hij liefkoosde zijn eigen gedachten en wondde daardoor wat hij zeide dat hem het liefste was.

Anneke's eenvoud werd erdoor overrompeld. Tegen zulke denkbeelden stond zij met haar groote, maar onberedeneerde liefde machteloos. Ze had hem lief, zonder die liefde te kunnen verrafelen in wijsgeerige stukjes. Ze begreep niets meer van Hugo en een groot gevoel van verlatenheid bekroop haar. Ze gaf hem ook haar andere hand, in een onbewust steunzoeken, en verborg haar hoofd aan zijn borst. — „Weet je héél zeker," vroeg ze zacht, „dat je gevoelens juist zijn? dat het geen overprikkeld dwaalbegrip van je is?"

Hij streek over haar blonde haren. „Héél, héél zeker!" antwoordde hij kalm.

Die kalmte beleedigde haar eergevoel. Ze richtte zich op en maakte haar handen vrij uit de zijne. Er was een plotselinge stramte in haar gebogen figuurtje gekomen, terwijl ze opstond en voor hem ging staan.

„Ik noem jou geen kunstenaar!" zei ze scherp, „ik noem een kunstenaar hém, die het leven aandurft, die worstelt tegen alle waanbegrippen, die in staat is tot een groote, waarachtige liefde, niet tot allerlei passies, iemand, die de vrouw, die hij beweert lief te hebben tot zich opheft, als ze lager staat! Je misbruikt het woord kunstenaar! Waarom moet een kunstenaarsziel altijd bestaan uit een opeenstapeling van wanstaltige begrippen? Dat kan immers geen gezonde kunst geven? Slechts hij, die in het leven is, kan het leven wéérgeven, niet iemand als jij, die er bovenuit wilt leven! Maar een waar kunstenaar doet dat ook niet."

Haar woorden troffen hem zóó, dat hij niet in staat was zichzelf te verweren. Had ze misschien gelijk? Waren zijn ideeën ziekelijk, te veel geïnfluenceerd door den klank van het woord „kunst"? Hij voelde alle zekerheid van daareven wegzinken, alleen bleef héél vast in zijn hart de bekoring van haar klein blond persoontje.

Ze zei niets meer; al haar droefheid had ze uitgegooid in die luttele zinnetjes, nu was haar energie weer geknakt en dubbel groot voelde ze den angst in zich, omdat ze van hem scheiden moest. Ze nam haar hoed, deed heel stilletjes de deur open en verdween. De schilder bleef zitten in het groote atelier met de spinnende poes, de Oostindische kers en de blijde morgenzon, die groen en goud op de muren weefde. Hij had haar verspeeld, dat voelde hij. Hij had haar liefgehad en moedwillig verstooten.

Hij opende zijn venster en keek naar beneden, waar op de gracht zijn ideaal ging, klein blond vrouwtje met natte oogen en een schrijnend verdriet in haar hartje . . .

JULIA FRANK.

DE OVERSTROOMINGEN IN DE OMGEVING VAN GRONINGEN.

Hierboven een tweetal foto's van de vreeselijke overstroomingen waardoor Paterswolde en omgeving geteisterd wordt. Vele bewoners dezer anders aan natuurschoon zoo rijke streken, hebben, door het water gedwongen, hun huis en erf moeten verlaten en elders een goed heenkomen gezocht. De foto links werd genomen aan den kunstweg Haren-Paterswolde. Hier is het Paterswoldsche meer buiten zijn oevers getreden en heeft het verscheidene huizen, tuinen en landerijen overstroomd. De rechter afbeelding geeft een goed idee, over welk een uitgestrektheid het land onder water is gezet; het staat tot aan den straatweg (zie links op de foto) geheel blank. *(foto's G. Kolbeek.)*

NEDERL. ROTOGRAVURE-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN.